

Ročník 2023 – zima, jaro

VESNA

**Informativní společensko – zábavný zpravodaj
obyvatel a zaměstnanců Domova Vesna, p. o., Orlová**

Milí čtenáři.

Toto číslo číslo je opět pojato jako spíš zábavné a trošku retrospektivní, kdy si připomeneme některé akce, které se nedávno v našem domově uskutečnily.

LYSÁ HORA V BÁJÍCH A POVĚSTECH

*Lysá horo, krásná horo, kopečku vysoký,
co se zvedáš se svým hřbetem pod samé oblaky,
vidíš, co se ve Frýdku děje, kde se kdo obrátí,
kdo dříví rubá, vodu nosí, kdo v stodole mlátí.*

Lysá hora je nejvyšším vrcholem Moravskoslezských Beskyd – měří 1323 m. Leží na dohled od Frýdku – Místku, na rozhraní obcí Krásná, Malenovice, Ostravice a Staré Hamry. Kromě toho, že je oblíbeným cílem turistů nejen ze Slezska a Moravy, je také opředena spoustou bájí, legend a pověstí. Pojdme si teď některé povyprávět...

Foto Tatry.cz

O POKLADU UKRYTÉM V LYSÉ HOŘE.

Na Lysé hoře hluboko v jejím nitru je tajemná podzemní jeskyně s velikým pokladem, který hlídá obrovitý had. Nikdo neví, kde je přesně ukryt. V této jeskyni též sídlila čarodějnice "divá Hana". Když Juráš zrádně zabil Ondráše a ostatní zbojníci byli chyceni nebo pověšeni, ujala se Hana hlídání Ondrášova pokladu. Jeden z chycených zbojníků prozradil na mučidlech tajný úkryt pokladu na Lysé hoře a zakrátko bylo do hor vysláno vojsko, aby čarodějnici a její jeskyni vypátralo a pokladu se zmocnilo. Když vojáci toto divé zákoutí na Lysé obklíčili a opatrně se blížili ke vchodu do jeskyně, na skále nad jeskyní se ozval strašlivý skřek čarodějnice Hany. Hana jim zahrozila pěstí, začala čarovat a v tu chvíli sjel z oblohy blesk, zaduněl hrom a velká skála se dala do pohybu i se starou čarodějnici. Ta se zřítila do podzemní propasti a kamení uzavřelo vchod do tajné podzemní skrýše. Duch čarodějnice Hany se v okolí Ondrášovy díry zjevuje v podobě velikého hada se zlatou korunkou na hlavě.

Foto Ivo Spáčil

O ČERNÉM JEZERU

(František Sláma)

O Lysé Hoře se vypravuje, že je naplněna vodou, která se rozlije a zatopí celé okolí, kdykoli obyvatelé této krajiny naplní míru svých hříchů.

Byly jednou časy, že obyvatelé v kraji pod Horou Lysou, oddávající se prostopášnému životu, nevěřili v nic, ani v Boha, ani v ďábla. Neměli víry, neměli ctnosti, žili jako zvěř. Chlopi nechtěli robot, jen dobře se mít. Ženy neznaly věrnosti, největší rozkoší byl jim hřích.

Tehdy byl snad sedlák Vavroš z Lubna v zemi slezské chlop nejdaremnější. Nechtěl orat, nechtěl sít, nechtěl chovat dobytek a žít se poctivě. Hýřil po hospodách, svou vlastní slibnou babkou zhrdal, v krčmách se rval, v dědinách kradl a v lesích zbojnil.

To řemeslo nedařilo se mu však dobře. V krčmách spojovali se proti němu chlopi, při krádežích býval přepadán a všude bit. A když číhal v lesích, aby oloupil někoho, stávalo se, že sám byl za trest olupován o svůj oděv. I nahněval se na svět, že mu života dobrého nedává, chodil po lesích a svolával d'ábly. Chtěl se jim zapsati krví i duší svou. A když po sedmé vyšel na Lysou Horu a opět svolával d'ábly, satanáše a belzebuby, vzývaje i proklínaje všechny duchy zlé, tu dvanáct chlopů červeně oblečených, na kloboucích pířka kohoutí, stálo náhle kolem něho. Z úst i nosů šlehal jim plamen a oni divě poskakující, volali: „Tys náš pán a my tvoji poddaní. Tobě se klaníme a lidem dobrým na zhoubu budeme.“

„Co žádáte ode mne?“

„Tvou duši!“

„A co mi dáte?“

„Jeden rok služby!“

„Proč, vy pekelníci! Chci déle žít a dobře se mít! O vaši službu krátkou nestojím, pryč ode mne!“

Zmizeli v povětří a Vavroš počal litovati, že se s nimi nedomluvil. Snad byli by mu pět let sloužili a za pět let by jim obětoval svou duši.

Proklínal Vavroš d'ábly znova, posmíval se jim, že rozkulhali se na obě nohy, když tak pomalu z pekla na Lysou přicházejí. Se světem už dávno nebyl spokojen, nyní nebyl spokojen ani s peklem: vytýkal d'áblům, že jest neslýcháno, aby lidé hledali d'ábla, kdežto povinnost d'ábla jest, aby hledal lidi.

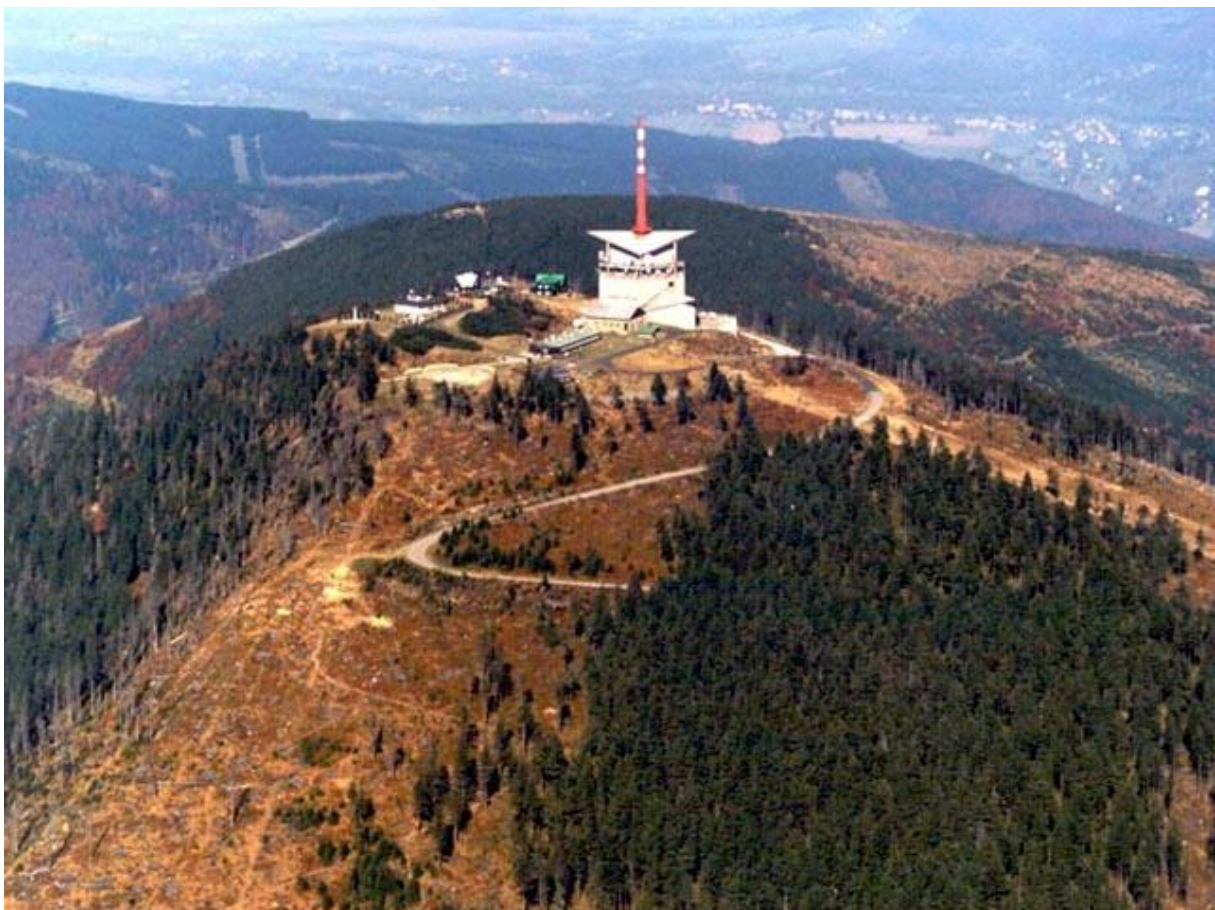
Vavroš přišel až k tomuto kamenu a pomyslíl si: „Kdyby mně čert sloužil, na tomto místě musil bych naléztí velký poklad.“ — A sotva tato myšlénka ve Vavrošovi se zrodila, kámen sebou pohnul, a Vavrošovi zaslepilo oči bohatství zlata a stříbra, které se před ním rozevřelo. Vavroš chtěl hrábnouti do zlata, ale kámen zas trochu se pohnul a už byl zakryt onen drahocenný poklad. Vavroš zahřešil a proklínal tuto d'ábelskou hru. Napjal všechny síly, aby kamenem hnul a aby k pokladu se dostal.

Kámen povolil. Ale z pod něho vytryskla voda proudem tak mocným, že vynesla Vavroše vysoko do povětří. A sotva Vavroš dopadl k zemi, pohlcen byl dírou, která se u kamene otevřela a hned zas zavřela a sotva pohltila Vavroše, znovu se otevřela a z otvoru vylily se nyní divoké spousty vod tmavých, zatopily ve chvílce tato místa, a hnaly se dolů s hlukotem a rachotem strašným, nesouce zhoubu; stromy klesaly, nemohouce vzdorovati rozzuřené vodě; skály pukaly a balvany skalní řítily se dolů. Udeřila hodina soudu.

Hříšný lid teprv nyní zalekl se svých hříchů. Bylo pozdě. Peklo pohltilo Vavroše i tisíce lidí hříšných. Od tohoto kamene až ku Smrku a Kněhyni všecko dále bylo velkým černým jezerem, které vždy stoupalo výš a výše, neboť vždy nové spousty vod v přívalech divokých vysílala Lysá Hora dolů, které odnášely chaloupky a dobytek, a pohlcující životů lidských tisíce. Kdož vidouce toto dopuštění Boží hned při prvních přívalech vody, utekli se na horu, zachráněni byli.

Snad byla by voda vždy výš a výš stoupala, kdyby nebylo bývalo tamtéž poustevníka, který žil v jedné skále na Lysé Hoře. Starý ten muž přišel až k onomu kamenu, kde vody ze země se vychrlily, a pomodliv se kajícím za duše svých hříšných spoluobyvatelů, hnul trochu kamenem. A sotva tak učinil, sletěl kámen na otvor, z něhož vylilo se tolik vody, a náhle přestal další výtok, a pozvolna ubývalo vody v jezeře černém, až vyschlo docela. Lidé, kteří se byli na Lysou Horu utekli, vraceli se pozvolna do údolí vodou zpusťšeného, snášeti musili dlouho bídu a nouzi a litovali dřívějšího života prostopášného; až konečně vystavěvše si pracně nové příbytky a upravivše si zas pole, těšili se na úrodu novou, a zanechali dřívějšího života hříšného.

Lysá Hora vychrlí prý své vody zhoubné zase, kdyby lid upadl do hříchů dřívějších.

Podlé jiné pověsti před dávnými časy pásal ovčák ovce pod Lysou. Přišel v houšti ku čtverhrannému kameni, jímž jakoby něco bylo zazděno. Nedalo mu to pokoje a zdvihl kámen, neboť myslel, že pod kamenem snad jest poklad. A sotva kámen zdvihl, vytrysklo silné zřídlo vody a usmrtilo ovčáka. A voda se leje, leje dolů do nížiny, jakoby potopa světa nastávala. — Za několik dní bylo údolí mezi Ondřejníkem, Kněhyní, Smrkem a Lysou jedním velkým jezerem. Lidé ustrašení utíkali na hory a nevěděli, kterak tu vodu zastaviti. Až konečně jeden starý báča poradil, aby mrtvému ovčákovi hlavu uťali a tou hlavou zřídlo zacpali. A když hlavou zřídlo zacpali, přestala voda vytékati. Jezero pak odteklo tou cestou, jakou dnes řeka Ostravice teče.

Na Lysé hoře se slétaly čarodějnice z celého Slezska a pořádaly svoje reje a sabaty, kterých se účastnil i Lucifer s dalšími čerty. Každého zabloudilce utancovaly k smrti.

Na Lysé hoře stávala kaplička. Možná by stála dodnes, kdyby do ní nevešel neuvázaný kůň, a v kapličce se neotočil a nepřivřel za sebou dveře. Ty pak nešly zvenčí otevřít a protože nechtěli nechat koně pojít, museli ji zbourat.

Také v Lysé hoře je ukryto vojsko bájných slezských rytířů. Dokud nad horou ještě krouží havrani, nenastal ten pravý čas. Až se rozletí do dolin, tu z Lysé hory vyjedou rytíři na koních a budou bojovat s nepřitelem. Jedenkrát ročně na sv. Jana udeří tambor do bubnu a vojsko pak spí dále.

Fotografie z našich akcí
VINOBRANÍ

ORLOVÁ VŠEM GENERACÍM

SOLNÁ JESKYNĚ

FALCONY TERAPIE

MEZIGENERAČNÍ SETKÁNÍ

VÝLET NA VÁNOČNÍ TRHY

